

Državni izpitni center

M 1 7 1 5 5 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 1. junij 2017

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

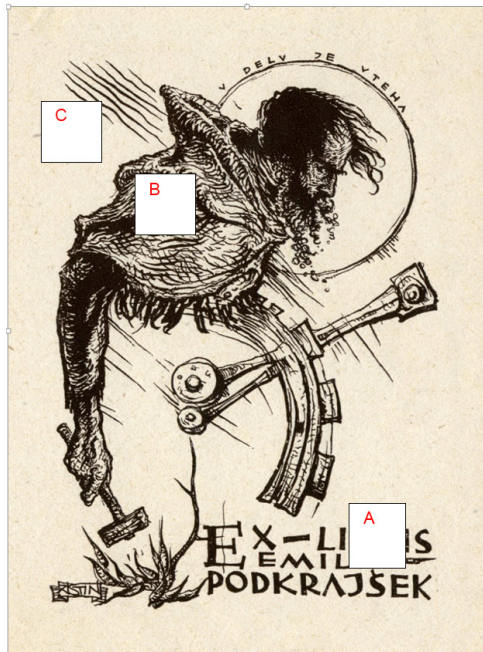
IZPITNA POLA 1

1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje

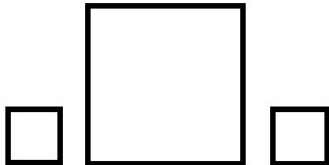
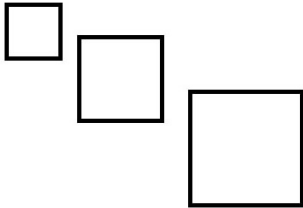
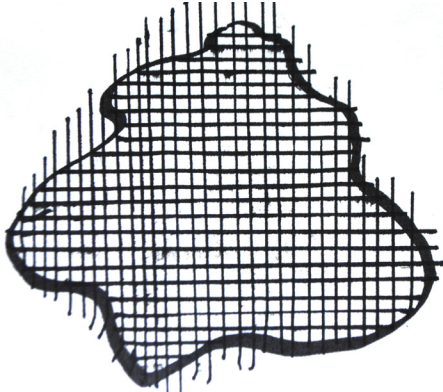

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Likovna teorija je veda, ki raziskuje likovna izrazna sredstva (1 točka). Ker raziskuje likovna izrazna sredstva po različnih likovno-jezikovnih ravneh (morfologija, kompozicija, barva ipd.), ji pravimo tudi gramatika likovnega izražanja oz. jezika (1 točka). 	Po presoji ocenjevalca se lahko upoštevajo tudi druge besedne zveze (ne le "likovna izrazna sredstva", "gramatika likovnega jezika"), ki smiselno opredelijo predmet likovne teorije.
1.2	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Materialni vidik: vključuje barvne pigmente in njihove likovno-tehnološke zakonitosti. ♦ Čutni vidik: vključuje psihofiziološke zakonitosti, kako barve vplivajo na naš živčni sistem. ♦ Čustveni vidik: gre za način, kako barva vpliva na naša čustva. ♦ Konceptualni vidik (kognitivni, razumski): vključuje likovnoteoretske zakonitosti barvne sistematike, zakonitosti mišljenja o barvi. 	Če kandidat našteje in opiše posamezni vidik, dobi eno točko; 4 točke dobi, če našteje in opiše vse; če zgolj našteje vse, dobi 2 točki.
1.3	3	npr. <ul style="list-style-type: none"> ♦ Johannes Itten – Umetnost barve; ♦ Milan Butina – Slikarsko mišljenje; ♦ Josef Albers – Interakcija barve ipd. 	0 točk dobi kandidat za eno navedbo (avtorja ali delo); 1 točko dobi kandidat za dve navedbi (avtorja ali dela); 2 točki dobi kandidat za tri ali štiri navedbe (avtorji ali dela); 3 točke dobi kandidat za pet ali šest navedb (avtorji ali dela).
1.4	3	npr. <ul style="list-style-type: none"> ♦ zakon bližine ♦ zakon podobnosti ♦ zakon skupne usode ipd. ♦ ekonomičnost zaznave 	<p>Točka se dobi za pravilno navedeno zakonitost in ujemajočo se ponazoritev.</p> <p>Ponazoritve morajo biti take, da je pri posamezni ponazoritvi čimbolj v ospredju le ponazorjeni zakon, ne pa tudi drugi; npr. pri ponazoritvi zakona bližine je treba izločiti zakon podobnosti in obratno;</p> <p>The diagram shows three laws of Gestalt with their respective strong and weak examples:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZAKON BLIŽINE (Law of Proximity): The strong example shows a star, a circle, and a triangle grouped together, with a star and a circle grouped together, and a triangle and a circle grouped together. The weak example shows a circle and a triangle grouped together, and a star and a star grouped together. ZAKON PODOBNOSTI (Law of Similarity): The strong example shows a row of four shapes: a black circle, a black triangle, a white circle, and a white triangle. The weak example shows a row of four shapes: a black circle, a white triangle, a black triangle, and a white circle. ZAKON SKUPNE USODE (Law of Common Fate): The strong example shows a wavy line with four vertical bars of varying heights. The weak example shows a wavy line with four vertical bars of varying heights, but the bars are not aligned with the peaks and troughs of the wave.

2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2.1	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ pasivna linija ♦ visoki svetlostni ključ (valer) ♦ obzornica ♦ odprta točka ♦ črtni raster ♦ zelena 	Za vsako pravilno našteteto 1 točka; če kandidat našteje več kot šest prvin, se mu upošteva le prvih šest naštetih.
2.2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A aktivna: Pisava nastane s potezo in je zato aktivna linija. ♦ B medialna: Silhueta se konča z zaprto celoto, zato je medialna linija. ♦ C pasivna: Črtni raster vzpostavi navidezni rob z ozadjem, ki ga zato lahko obravnavamo kot pasivno linijo. 	Kandidat dobi za naštete in označene modalitete 3 točke; še tri točke pa dobi, če pravilno utemelji označene modalitete na grafiki. Mogoče so drugačne smiselne kombinacije označitev in utemeljitev po presoji ocenjevalca. Smiselni opis vloge linije se točkuje kot pravilen odgovor, največ 3 točke.

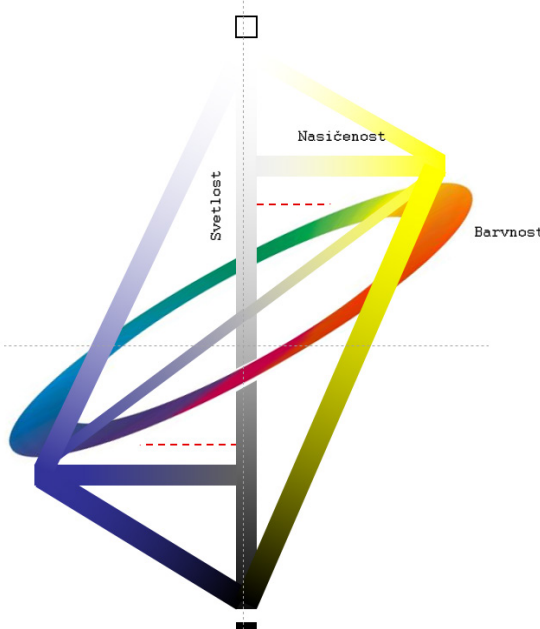

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

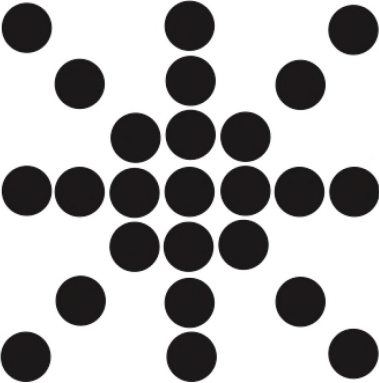

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3.1	4	♦ Pomembnost 	Kandidat dobi točko za pravilno navedbo vloge in točko za pravilno ponazoritev. Pri ponazoritvi morata biti smiselno povezana položaj in velikost.
		♦ Prostor 	Kandidat dobi točko za pravilno navedbo vloge in točko za pravilno ponazoritev. Pri ponazoritvi morata biti prikazana položaj in velikost.
3.2	4	♦ A Statični učinek <p>Utemeljitev: simetrična tekstura, ravne črte, pravi koti, ponavljanje, enakomeren ritem ipd.</p>	Točka za risbo in točka za utemeljitev.
		♦ B Dinamični učinek <p>Utemeljitev: nesimetrična tekstura, diagonale, različne debeline črt, neenakomeren ritem ipd.</p>	

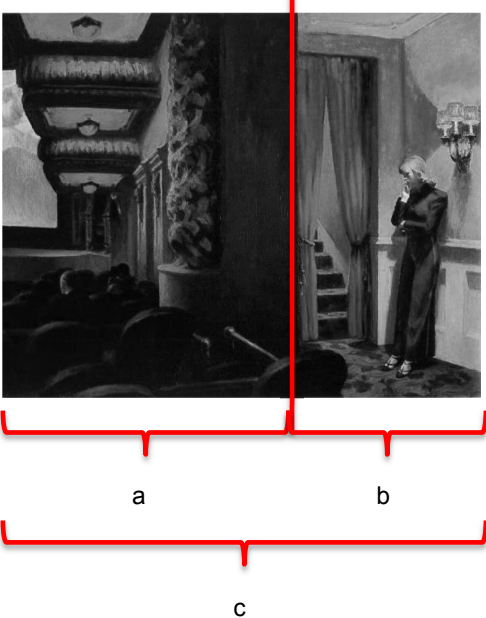
Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3.3	4	<ul style="list-style-type: none">♦ Svetla ali topla barva lik navidezno poveča, temna ali hladna pa zmanjša.♦ Oblike, ki imajo zgornjo in spodnjo stranico večjo, delujejo višje kakor oblike, ki se navzgor in navzdol ožajo ali zaokrožujejo. Npr. kvadrat deluje višje kakor trikotnik in krog, ker se s celo daljico dotika zgornjega roba.♦ Navpična linija deluje večje od vodoravne.♦ Enake oblike različnih velikosti zaradi zaznavne konstante velikosti zaznamo kot enako velike, a različno oddaljene.	Za vsak pravilen odgovor ena točka.

4. naloga: Barvna teorija

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4.1	1	♦ Barvna razsežnost je lastnost barve. Vsaka barva ima tri lastnosti: barvnost, svetlost, nasičenost. S temi lastnostmi je določena vsaka barva v barvnem sistemu.	
4.2	5	♦ 	Ena točka za narisano shemo (sheme barvnih teles so lahko različnih oblik); ena točka za vpisane barvne razsežnosti; nato mora kandidat jasno ponazoriti stopnjevanje svetlosti, barvnosti in nasičenosti; za vsako posebej dobi po 1 točko; skupaj 5 točk. 1 točka za naštete lastnosti barve. Tri točke za pravilno likovno rešitev brez navedbe dimenzij.
4.3	6	Skica obraza se ne točkuje. Če torej kandidat le nariše obraz in ne naredi modelacije in modulacije, ne dobi točke.	Po eno ali dve točki za vsako polovico obraza dobi kandidat, ki sicer uporabi modelacijo in modulacijo, vendar pri tem ne uporabi večjega števila svetlostnih in barvnih odtenkov. Po tri točke za vsako polovico obraza dobi le kandidat, ki uporabi več tonskih in barvnih odtenkov, hkrati pa modulacijo naredi s fasetiranjem, torej z uporabo ploskvic, ne pa z mehkim prehajanjem kakor pri modelaciji.

5. naloga: Likovna kompozicija

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Razlike: mogoči odgovori <ul style="list-style-type: none"> ○ izstopanje (dominanta) rdečega lika po obliki v prvi sliki ter po postavitvi in barvi ozadja v drugi sliki ○ asimetrična kompozicija v prvi sliki in nepopolna simetrija v drugi sliki ○ harmonija oglatih oblik v prvi sliki in kontrast oblik v drugi sliki ○ v prvi sliki samo izrazit svetlo-temni kontrast, v drugi sliki tudi drugi barvni kontrasti ♦ Podobnosti: mogoči odgovori <ul style="list-style-type: none"> ○ prevlada geometrijskih oblik in izstopanje rdečih likov ○ kompozicija nizana s horizontalnimi intervali vertikalnih modulov ○ enotnost in prevlada (dominacija) geometričnih oblik ○ svetlo-temni kontrast v obeh slikah 	V odgovorih morajo biti uporabljeni izrazi povezani z elementi likovne kompozicije (mera, proporc, moduli, ritem, ravnovesje, harmonija, kontrast, enotnost, dominacija) Za vsako podobnost in razliko točka.
5.2	4	<p>♦ A) radiacija</p> <p>♦ B) repeticija</p> <p>♦ C) gradacija</p> 	Za vsako ponazoritev ena točka.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5.2		♦ D) alternacija 	
5.3	2	 <p>Zlati rez: $a : b = c : a$</p>	<p>Ni potrebno, da je zlati rez konstruiran, morajo pa biti označene enote (npr. a, b, c), ki določajo razmerje in jih nato kandidat zapiše v enačbo.</p>
5.4	2	♦ Dinamično ravnovesje: skulptura ni simetrična levo-desno, je pa uravnotežena, saj je manjša krogla ne levi bolj oddaljena od centra, večja na desni pa manj, zato je ravnovesje dinamično in ne statično.	<p>Točka za navedbo ravnovesja; točka za utemeljitev.</p>

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	Ustvarjalnost se ocenjuje glede na morfološko, kompozicijsko in semantično kompleksnost izdelka.	Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno. Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše. Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10	Likovnoteoretsko znanje se v izdelku ocenjuje glede na skladnost uporabljenih oblikotvornih načel z izbranim oblikovnim vodilom (likovnim pojmom).	Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja. Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki kaže skromnejše likovnoteoretsko znanje. Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.
Tehnična izvedba	10	Tehnična izvedba se ocenjuje glede na doslednost pri uporabi likovne tehnike in likovnih materialov.	Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek. Od 4 do 7 točke dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi. Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.
Skupaj	50		